

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13Co/147/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8318203341
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8318203341.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Andreja Radomského v spore žalobcu R. T. D., D., so sídlom G. X, XXX XX J., W.: XX XXX XXX, právne zastúpený advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 36 613 843, proti žalovanému S. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXXX/XXX, XXX XX D., o zaplatenie 395,45 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné, č.k. 5Csp/122/2018-121 zo dňa 19. augusta 2019, takto jednohlasne

rozhodol:

I. P o t v r d u j e rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a v súvisiacom výroku o trovách konania.

II. Stranám sporu nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že: „Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 76,51 eur s úrokom z omeškania 5,05% ročne zo sumy 25,69 eur od 19.08.2015 do zaplatenia, 5,05% ročne zo sumy 16,94 eur od 19.09.2015 do zaplatenia, 5,05% ročne zo sumy 16,94 eur od 20.10.2015 do zaplatenia, 5,05% ročne zo sumy 16,94 eur od 19.11.2015 do zaplatenia, v lehote do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietla.

Žalovanému vo vzťahu k žalobcovi náhradu trov konania nepriznáva.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 3 ods. 1, § 39, § 40a, § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 2, 3, 4 písm. k), 5, 11, § 54 ods. 1, 2, § 517 ods. 1, 2, § 524 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, § 44 ods. 1, 2, 4, 9, § 43 ods. 12 zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách, § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, § 255 ods. 1, 2, § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.

3. Vychádzal zo zistenia, že právny predchodca žalobcu, spoločnosť D. P., a.s. a žalovaný uzavreli dňa XX.XX.XXXX X. o poskytovaní verejných služieb, na základe ktorých sa právny predchodca žalobcu zaviazal poskytovať žalovanému elektronické komunikačné služby prostredníctvom zvoleného programu. Doba zmluvnej viazanosti bola 24 mesiacov, pričom pri porušení záväzku viazanosti sa žalovaný zaviazal uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 180,- Eur jednorázovo. Bližšie podmienky zmluvy boli upravené vo Všeobecných podmienkach pre poskytovanie verejných služieb spoločnosti D. P., a.s.

a v Cenníkoch. Faktúrami bolo preukázané, že právny predchodca žalobcu vyfakturoval žalovanému mesačné poplatky, hlasové a nehlasové služby, z ktorých si žalobca podanou žalobou uplatnil sumu 76,51 Eur. Zároveň žalovanému bola vyfakturovaná aj zmluvná pokuta, a to faktúrou č. XXXXXXXXXX splatnou dňa XX.XX.XXXX vo výške 150,- Eur za C. J. a faktúrou č. XXXXXXXXXX splatnou dňa XX.XX.XXXX vo výške 146,96 Eur. Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 21.06.2017, K. k zmluve č. X o postúpení pohľadávok a Prílohami, spoločnosť D. P., a.s. postúpila svoju pohľadávku voči žalovanému na žalobcu. Uvedenú právnu skutočnosť oznámil právny predchodca žalovanému listom zo dňa 02.10.2017. Pokusom o zmier zo dňa 19.07.2018 žalobca vyzval žalovaného na úhradu celkovej sumy vo výške 474,58 Eur.

4. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že na základe oboznámenia sa s predloženými listinnými dôkazmi dospel k záveru, že podanej žalobe je potrebné vyhovieť len čiastočne. Súd mal v danej veci za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným bola uzatvorená zmluva o poskytovaní verejných služieb v zmysle Zákona o elektronických komunikáciách. Predmetnú zmluvu vrátane jej dodatku je potrebné považovať aj za spotrebiteľskú zmluvu a je na ňu potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka. Súd žalobe žalobcu vyhovel v časti o zaplatenie 76,51 Eur, keďže žalovaný je povinný platiť cenu za poskytnuté služby, ktorú žalovaný neuhradil. Je nepochybné, že žalovaný sa dostal do omeškania so zaplatením svojho záväzku, a preto má žalobca nárok aj na úrok z omeškania z tejto sumy. V danej veci si žalobca uplatnil aj zmluvné pokuty vo výške 150,- Eur a 146,96 Eur. Zmluvná pokuta je jedným z právnych prostriedkov zabezpečenia záväzku a má funkciu sankčnú, preventívnu a uhradzovaciu. Súd nijako nespochybnil charakter zmluvnej pokuty, avšak pokiaľ ide o spotrebiteľský vzťah, uviedol, že musí ísť o takú zmluvnú pokutu, ktorá obstoí v rámci povinnej súdnej kontroly neprijateľných podmienok so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nesplnenia povinností na strane oboch účastníkov zmluvy. Súd považoval žalobu žalobcu za nedôvodnú v časti týchto požadovaných zmluvných pokút, ktoré mali byť dohodnuté v zmysle zmluvy o poskytovaní verejných služieb. Dojednanie o zmluvnej pokute je súčasťou formulárovej zmluvy vyhotovenej žalobcom, a teda je sporná aj skutočnosť, či vôbec žalovaný mal možnosť prívodiť jej zmenu, nakoľko žalovaný tým, že podpísal zmluvu, keďže mal záujem o poskytovanú službu, musel prijať aj ostatné podmienky zmluvného vzťahu určené dodávateľom, vrátane ustanovení o zmluvnej pokute. Takéto dojednanie zmluvnej pokuty preto nie je možné považovať podľa názoru súdu ani za individuálne dohodnuté. Dojednanie zmluvnej pokuty za nezaplatenie ceny za poskytnuté služby je neakceptovateľné. Na tom nič nemení ani fakt, že žalobca sa snažil zohľadniť časový aspekt porušenia tejto povinnosti vyjadrujúci denné klesanie základu zmluvnej pokuty počas plynutia doby viazanosti do dňa prerušenia poskytovania služieb v dôsledku nezaplatenia sumy za poskytnuté služby. Zmluvná pokuta tak ako bola dojednaná umožňuje poskytovateľovi služieb požadovať od spotrebiteľov zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške podstatne prevyšujúcej pohľadávku vzniknutú porušením záväzku zaplatiť sumu poskytnutých služieb. Čo sa týka zmluvnej pokuty vo výške 150,- Eur uviedol, že súdu je z jeho praxe známe, že spotrebiteľ v skutkovo rovnakých prípadoch nebol ani vyzvaný na vrátenie C., resp. ak spotrebiteľ aj sám prejavil vôľu vrátiť tento C. J., nebolo mu to zo strany dodávateľa umožnené, teda zmluvná podmienka o zmluvnej pokute je neprijateľná aj z toho dôvodu, že prevzatie C. J. je zo strany dodávateľa odmietané a popri tom jeho nevrátenie je sankcionované zmluvnou pokutou. Z uvedených dôvodov nárok žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty ako nedôvodný zamietol.

5. O trovách konania rozhodol tak, že v danej súd žalobe vyhovel v časti o zaplatenie 76,51 Eur, čo predstavuje úspech žalobcu a neúspech žalovaného, a teda v tejto časti by patrila náhrada trov konania žalobcovi. V časti o zaplatenie 150,- Eur a 146,96 Eur súd žalobu žalobcu zamietol, čo predstavuje úspech žalovaného a na druhej strane neúspech žalobcu a teda aj v tejto časti by patrila náhrada trov konania žalovanému. Z uvedeného výsledku konania vyplýva, že v konaní bol úspešnejší žalovaný a preto by mu patrila náhrada trov konania. Žalovanému však žiadne trovy konania nevznikli, preto mu súd náhradu trov konania nepriznal.

6. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, a to v časti, v ktorej súd zamietol žalobu a vyhlásil zmluvnú podmienku za neprijateľnú a tým neplatnú. Odvolanie podal z dôvodu porušenia práva na spravodlivý proces a nesprávneho právneho posúdenia veci. Namietal, že vo veci nebolo nariadené pojednávanie, preto nemal reálnu možnosť vyjadriť sa k otázke, ktorú súd vyhodnotil ako spornú. Uviedol, že pokiaľ súd vyhodnotil otázku ohľadom zmluvnej pokuty ako spornú, mal obligatórnu povinnosť nariadiť vo veci pojednávanie. Poukázal na to, že v zmysle § 544 ods. 1 Občianskeho

zákonníka si môžu strany pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti dojednať zmluvnú pokutu, ktorej účelom je donútiť dlžníka pod hrozbou majetkovej sankcie k riadnemu splneniu záväzku. Dojednaná zmluvná pokuta má teda predovšetkým čeliť porušeniu povinnosti, lebo ak bude zabezpečená povinnosť plnená, bola hlavná funkcia zmluvnej pokuty vyčerpaná. Uviedol, že právny predchodca žalobcu a žalovaný si dohodli zabezpečovací inštitút zmluvnej pokuty pre prípad porušenia záväzku viazanosti, pričom žalovaný sa dostal do omeškania s platením faktúr za poskytované služby. Z uvedeného je zrejmé, že žalovaný porušil svoje povinnosti poskytnúť žalobcovi zmluvne dohodnuté protiplnenie, avšak súd toto porušenie zmluvných povinností vôbec nezohľadnil. Zároveň mal za to, že spôsob, akým došlo medzi stranami k dohode o zmluvnej pokute je individuálne dojednanie zmluvnej pokuty, a to práve s ohľadom na to, že žalovaný mal možnosť vybrať si mobilný telefón a k nemu poskytovanú službu zo širokej škály ponúkaných tovarov a služieb, pričom výška zmluvnej pokuty je zároveň paušalizovanou náhradou škody. Škoda pozostáva z ceny telefónu a sumy, ktorá pôvodnému veriteľovi vznikla v dôsledku poskytnutia iných služieb za akciové ceny práve s ohľadom na dobu viazanosti. Je teda zrejmé, že právny predchodca určil základ výšky zmluvnej pokuty vo vzťahu k cene poskytnutého zariadenia a zľavenej cene za poskytované služby. Zdôraznil, že žalovanému bola vyúčtovaná zmluvná pokuta v zníženej výške, so zohľadnením počtu dní viazanosti, teda bola vyjadrená regresívnym spôsobom. Zároveň poukázal aj na rozhodnutia súdov v obdobných veciach. Z uvedených dôvodov sa nestotožnil s rozhodnutím súdu a už vôbec nesúhlasil s rozhodnutím súdu o neprijateľnosti zmluvnej podmienky, ktoré zaväzuje len strany konania a nie je záväzná pre každého. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu zmenil tak, že vyhovie žalobe, resp. ho zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň si vyčíslil trovy odvolacieho konania.

7. Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

8. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ustanovenie § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“)), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 385 C.s.p. a contrario) tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

9. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích námietok v kontexte s namietaným porušením práva na spravodlivý proces a nesprávnym právnym posúdením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

10. K námietke porušenia práva na spravodlivý proces odvolací súd uvádza, že porušením práva na spravodlivý proces je nesprávny procesný postup súdu, ktorý spočíva predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, a tento postup sa tak vymyká zákonnému i ústavnému procesnoprávnemu rámcu. Uvedené konanie tak napína aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Pod uvedený pojem možno subsumovať prípady práva na verejné prejednanie vecí, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, predvídateľnosť rozhodnutia, zachovanie rovnosti strán, relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti). Súd prvej inštancie v predmetnom prípade nenariadil pojednávanie, pretože mal za to, že sú splnené podmienky v podľa § 297 C.s.p., s čím sa odvolací súd stotožňuje, nakoľko išlo o prípad jednoduchého právneho posúdenia, skutkové tvrdenia strán neboli sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšovala sumu 1.000,- Eur. Na základe uvedeného odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie postupoval procesne správne a v súlade s príslušnými ustanoveniami C.s.p. vytvoril žalobcovi dostatočný priestor na realizáciu jeho procesných práv, preto v predmetnom prípade má odvolací súd za to, že uvedená námietka naplnená nebola.

11. K námietke o nesprávnom právnym posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval

správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). K naplneniu ani tejto odvolacej námietky nedošlo.

12. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

13. Odvolací súd osvojujúci si závery súdu prvej inštancie na zdôraznenie vecnej správnosti a v súvislosti s odvolacími námietkami odvolateľa dopĺňa nižšie uvedené.

14. V zhode so súdom prvej inštancie, ani odvolací súd v predmetnej veci nemal pochybnosti o tom, že predmetný vzťah medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným je vzťahom spotrebiteľským v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Zmluva o poskytovaní verejných služieb je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde právny predchodca vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaný je spotrebiteľom, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Odvolací súd na tomto mieste ešte zdôrazňuje, že základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je aj to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny, pričom aj Zmluva o poskytovaní verejných služieb túto charakteristiku spĺňa.

15. Vo vzťahu k zmluvnej pokute, odvolací súd uvádza, že zmluvná pokuta predstavuje peňažnú sumu, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi alebo veriteľ dlžníkovi, ak dôjde k porušeniu povinností, ktoré na seba zmluvou prevzali, a to aj v prípade, ak porušením zmluvných povinností nevznikne druhej strane škoda. Funkcia zmluvnej pokuty spočíva v hrozbe zaplatiť určitú dohodnutú sumu, keď povinný svoj záväzok nesplní riadne a včas. Úlohou zmluvnej pokuty je viesť k splneniu povinností zo strany účastníkov. Zmluvnú pokutu možno dohodnúť pre prípad, že k splneniu záväzku dohodnutého v zmluve nedôjde vôbec alebo iba čiastočne, prípadne ak dôjde k porušeniu akejkoľvek zmluvnej povinnosti. Keďže záväzok z dohody o zmluvnej pokute je akcesorickým záväzkom, jeho existencia a dôsledky sa viažu na hlavný záväzok. Za predpokladu, že ku vzniku hlavného záväzku nedôjde, nemôžu nastať účinky záväzku akcesorického.

16. Z obsahu spisu má odvolací súd za preukázané, že ustanovenia o zmluvnej pokute tvorili predtlač k zmluve bez možnosti voľby ich prijatia alebo odmietnutia. Vzhľadom na charakter tohto dojednania a jeho začlenenia v texte zmluvy, nemôžu byť žiadne pochybnosti, že zmluvná pokuta nebola dojednaná individuálne. O takéto individuálne ustanovenie by sa jednalo vtedy, keď by práve takáto časť dohody bola výsledkom dojednania zmluvných strán. O individuálnom dojednaní však nemožno hovoriť v prípade, keď si zákazník zvolí určitú formu záväzku (jednu z ponúkaných možností), avšak musí prijať celý súbor opatrení a dojednaní ustanovených v zmluve, všeobecných podmienkach a cenníku, minimálne ich nemôže vylúčiť. Táto skutočnosť vyvracia aj neustále opakované tvrdenia, že žalovaný mal možnosť voľby zobrať si mobilný telefón a s akým záväzkom. V tomto kontexte je zrejmé, že takáto domnelá voľba je len iluzória a zároveň vytvárajúca „efekt bludiska ďalších záväzkov“. Žalobca vôbec nepreukázal opak v zmysle § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, teda platí prezumpcia predpokladaná zákonom, že sa nejedná o individuálne dojednanú podmienku.

17. Odvolací súd považuje za nepochybné, že odvolateľ právo na zmluvnú pokutu odvíja od ustanovenia §544 ods. 1 Občianskeho zákonníka a od spotrebiteľskej zmluvy, ktoré ako typové zmluvy sú uzatvárané vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy a teda i dojednanie o zmluvnej pokute podstatným spôsobom neovplyvňuje.

18. V žiadnom prípade teda nemožno tvrdiť, že sa jedná o individuálne dojednané zmluvné ustanovenie. Právny predchodca žalobcu ako dodávateľ zmluvnú pokutu so žalovaným ako spotrebiteľom osobitne nevyjednával, pretože odvolaciemu súdu je z jeho rozhodovacej činnosti známe, že zmluvné pokuty sú dojednávané za rovnakých podmienok vo všetkých zmluvách, či dodatkoch (pozri napr. rozsudky Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 13Co/17/2019, sp. zn. 22Co/41/2017, sp. zn. 19Co/160/2017 a

ďalšie). Zmluvná pokuta, ktorá nebola individuálne dojednaná, lebo sa jedná o štandardnú typovú zmluvu a ktorá spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, je v rozpore s ochranou práv spotrebiteľa. Dojednaná zmluvná pokuta je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a v zmysle ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka je neplatná, ako správne už poukázal súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia. Z neplatnej zmluvnej podmienky tak nevzniklo žalobcovi právo na plnenie a žalovanému povinnosť plniť. Pre posúdenie dojednaná zmluvnej pokuty ako zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve z hľadiska jej neprijateľnosti nie je podstatné, či reálne dôjde k porušeniu povinnosti.

19. Vo vzťahu k regresívnej zmluvnej pokute odvolací súd uvádza, že sankcia spočívajúca v regresívnej zmluvnej pokute vždy musí zodpovedať nie len času a rozsahu porušenej povinnosti, ale aj charakteru porušenia povinnosti a závažnosti porušenej povinnosti a zároveň sa odvíjať aj od skutočnej a reálnej ujmy, ktorá porušením povinnosti vznikne. Sankcia dohodnutá počas celej platnosti zmluvy a jej hrozby nesmie byť v žiadnom jej štádiu zjavne neprimeraná a prípadným nárokom na sankciu nemôže vzniknúť bezdôvodné obohatenie. Uvedené platí aj preto, že neposkytnutím služby v určitom rozsahu dôjde aj k úsporám na strane poskytovateľa služby (ten ušetrí v rozsahu následného zníženého objemu dát a pod.), teda zmluvná pokuta nemôže nahrádzať jeho očakávané príjmy. Takáto zmluvná pokuta zároveň nesmie slúžiť ako jediný nástroj a prostriedok na neprimerané zabezpečenie prípadných benefitov a výhod, ktoré v istých prípadoch javia výrazné znaky potenciality, porovnávajúc v konkrétnom časovom úseku ofenzívnu obchodnú politiku iných telekomunikačných operátorov.

20. Rozdiel spočíva aj v tom, či spotrebiteľ koná tak, že si zabezpečí mobilný telefón a využíva služby s tým, že už od počiatku vie, že za služby nezaplatí, alebo spotrebiteľa ekonomická alebo sociálna situácia donúti ukončiť využívanie služieb počas plynutia doby viazanosti. Povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu hoci aj v regresívne stanovenej výške, ktorá nie je zanedbateľná, spravidla presahuje cenu „zľavy“ pri mobilnom telefóne a niekoľkonásobku paušálnej mesačnej platby, určite znemožňuje možnosť voľby, deformuje obchodné prostredie a pôsobí v určitom rozsahu monopolne a sankcia pôsobí disproporčne. Uvedené platí aj preto, že neposkytnutím služby v určitom rozsahu dôjde aj k úsporám na strane poskytovateľa služby, ten zjavne ušetrí v rozsahu zníženého objemu dát, hlasovej a nehlasovej spotrebe, teda zmluvná pokuta nemôže nahrádzať jeho očakávané príjmy, opätovne aj so sadzbami DPH. Popri tom mal právny predchodca žalobcu ako operátor mnoho iných možností ako zabezpečiť prípadné „vrátenie výhod“ nedodržaním zmluvných povinností, či už odkladacou alebo rozvázovacou podmienkou poskytnutia zľavy, odstúpením od kúpnej ceny zvýhodneného mobilného zariadenia, stanovením pomernej alebo pohyblivej zmluvnej pokuty a pod., pričom ekonomické a účtovné komplikácie nesmú prevažovať pred ochranou poctivých obchodných stykov, mravov a zvyklostí v podobe dodatočného účtovania DPH, či vymáhanie nárokov.

21. Absenciou spravodlivej úpravy sa stávajú ustanovenia zmluvy, ktoré porušujú práva spotrebiteľa alebo nereflektujú na poctivý vzťah zákazník - predajca, neprijateľnými a teda aj neplatnými. Odvolací súd opätovne zdôrazňuje, že nijako nespochybňuje význam zmluvnej pokuty a uznáva účelnosť, pokiaľ však ide o spotrebiteľský vzťah, musí ísť o takú dohodu o zmluvnej pokute, ktorá obstoje v rámci povinnej súdnej kontroly neprijateľných podmienok so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nesplnenia povinností na strane oboch účastníkov zmluvy.

22. Odvolací súd tiež zdôrazňuje, že ak je zmluvná podmienka neprijateľná voči určitému počtu spotrebiteľov, musí sa absolútna neplatnosť zmluvnej podmienky vzťahovať na všetkých účastníkov právneho úkonu, v ktorom je takáto neplatná zmluvná podmienka použitá.

23. Neprijateľná podmienka je neplatná ako taká, preto nemožno znižovať - moderovať neplatne dojednanú zmluvnú pokutu. Moderačné právo je možné používať výnimočne len pri mimoriadne tvrdom a neadekvátnom dopade zmluvnej pokuty, výhradne však len pri platných úkonoch.

24. Hoci odvolací súd opätovne zdôrazňuje, že nespochybňuje význam zmluvnej pokuty v občianskoprávných vzťahoch a ani nemá v úmysle chrániť bezbrehé a nezodpovedné správanie sa spotrebiteľov, nezistil okolnosti, ktoré by ho prinútili zmeniť názor, ktorý bol vyjadrený vo viacerých rozhodnutiach s obdobnými nárokmi zo strany súdov prvej inštancie, ale aj zo strany odvolacích súdov, napríklad aj ohľadne čiastočne regresívnej zmluvnej pokute.

25. Vzhľadom na vyššie uvedené súd prvej inštancie rozhodol správne, keď zamietol žalobu v časti požadovania zaplata zmluvných pokút.

26. Odvolací súd ďalej poukazuje na to, že správne výroku vo veci samej zodpovedá aj správny súvisiaci výrok o trovách konania.

27. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd v zmysle § 387 C.s.p. rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu a v súvisiacom výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil.

28. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že stranám sporu nebola priznaná náhrada trov odvolacieho konania. V odvolacom konaní bol úspešný žalovaný, ktorému však zo spisu žiadne preukázateľné trovy odvolacieho konania nevyplývajú, ani si ich neuplatnil. V odvolacom konaní neúspešnému žalobcovi nemohla byť priznaná náhrada trov odvolacieho konania. Súd preto vyslovil, že stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva. Správnosť takého rozhodnutia vyplýva aj z rozhodnutia NS SR sp.zn. 6Cdo/544/2015.

29. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).